

gemeente **Oosterhout**

Collegevoorstel

Zaak : Bestuurlijke besluitvorming samenwerkingsafspraken

Veilig Thuis

Zaaknummer : 314656

Datum: 7 maart 2022	Auteur: Jip Walter	Bereikbaar 14 0162
Status: Openbaar	Team: Sociaal Domein Beleid	Handtekening

Onderwerp:

Samenwerkingsafspraken lokale teams gemeenten en Veilig Thuis

Geraadpleegde vakgebieden:

Sociaal domein beleid

Sociaal domein uitvoering

Conclusie raadpleging: Men is akkoord.

Communicatie: ja d.m.v.:

Bijlagen:

☐ Brief door college

☐ Brief aan gemeenteraad

☐ Brief beantwoording vragen ex art 41

☐ Nota voor de raad

☒ Overige bijlagen:

Bijlage 1. Samenwerkingsafspraken lokale teams gemeenten en Veilig Thuis

Behandeling in / door:

Datum:

Aard behandeling:

☐ Raad

☐ Ondernemingsraad

Portefeuillehouder

Melsen

Geheimhouding op	Titel	Grondslag art. 10 Wob	Tot wanneer	Moet raad bekrachtigen?

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze aanvraag het zaaknummer 314656 te vermelden.

COLLEGE VOORSTEL

Datum: 7 maart 2022	Openbaar	Bis-nummer:
Onderwerp: Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis West-Brabant en lokale teams		

Voorstel:

1. 'Samenwerkingsafspraken Lokale Teams gemeenten en Veilig Thuis West-Brabant' vast te stellen, overeenkomstig bijgevoegd concept (versie februari 2022) en deze in te laten gaan met ingang van 1 april 2022.
2. De huidige samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis West-Brabant 'Richtlijnen zicht op veiligheid, 2017' met ingang van 1 april 2022 te beëindigen.

Samenvatting (circa 10 regels)

De huidige samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis West-Brabant (hierna Veilig Thuis) en gemeenten dateren van 2017 en zijn toe aan een update. Veilig Thuis, beleidsmedewerkers en vertegenwoordigers van de lokale teams van de West-Brabantse gemeenten hebben de afspraken gezamenlijk geactualiseerd, onder begeleiding van het regionale programma Geweld hoort nergens thuis. Het doel hiervan is - naast het doorvoeren van een aantal inhoudelijke aanpassingen - ook om de wederzijdse verwachtingen over en weer tussen Veilig Thuis en de lokale teams beter op elkaar af te stemmen. Het voorstel is dat alle West-Brabantse gemeenten de afspraken vaststellen.

Juridisch kader (inclusief onderbouwing geheimhouding)

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) zijn de taken en bevoegdheden van Veilig Thuis geregeld. De Wmo 2015 legt de verantwoordelijkheid voor het inrichten van Veilig Thuis bij het gemeentebestuur (art. 4.1.1.). Het gemeentebestuur moet ervoor zorgen dat Veilig Thuis haar taken ten behoeve van de inwoners kan uitvoeren. De regionale samenwerking in West-Brabant is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling (centrumregeling) voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (augustus 2020). Bij de inrichting van Veilig Thuis zijn de gemeentebesturen gebonden aan de wettelijke taken en bevoegdheden (zie par. 14.2 en 14.3 Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015) van Veilig Thuis. Anders gezegd: iedere Veilig-Thuisorganisatie moet alle wettelijke taken uitvoeren. Daarnaast kan een gemeentebestuur Veilig Thuis verzoeken om aanvullend ook andere taken op te pakken¹.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) stelt als voorwaarde dat iedere Veilig Thuis organisatie met de regiogemeenten samenwerkingsafspraken vastlegt.

De samenwerkingsafspraken zijn richtinggevend voor een goede onderlinge samenwerking op basis waarvan we elkaar kunnen aanspreken. Gemeenten kunnen de afspraken opnemen in hun subsidie- en inkoopvoorwaarden. Het is echter vooral belangrijk dat gemeenten het gebruik van de afspraken actief stimuleren en met elkaar in gesprek blijven over het verder optimaliseren van samenwerking en afstemming, in het belang van het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Aanleiding

Veilig Thuis is het regionale advies- en meldpunt bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling voor de gemeenten in West-Brabant. De eerdere versie van de

¹ De aanvullende taken van Veilig Thuis West-Brabant bestaan uit:

Het fungeren als regionaal expertisecentrum, verzorgen van voorlichting en training, verzorgen van keten- en procesregie (actie overleg, scenarioteam seksueel geweld, Huiselijk Geweld Overleg +), verzorgen van casusregie (complexe casuïstiek, slachtoffers vanuit het CSG, bij huisverboden), coördinator CSG en het fungeren als toegang tot de vrouwenopvang.

samenwerkingsafspraken ('Richtlijnen zicht op veiligheid') dateert van januari 2017, met als uitgangspunt dat deze afspraken geen eindproduct, maar een startpunt vormen voor een betere samenwerking.

In het afgelopen jaar zijn via een zestal regionale digitale bijeenkomsten de huidige samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en lokale teams geëvalueerd en geactualiseerd. Dit traject is mede mogelijk gemaakt met financiële steun vanuit de landelijke projectenpool van het programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT). Aan de bijeenkomsten namen beleidsmedewerkers en vertegenwoordigers van lokale teams uit West-Brabant deel (procesbegeleiders, aandachtsfunctionarissen en maatschappelijk werkers) en een vertegenwoordiging van Veilig Thuis. Stapsgewijs zijn de huidige samenwerkingsafspraken doorgenomen en de afspraken zijn getoetst aan de hand van een praktijkcasus. Oorspronkelijk was het idee om de afspraken voor 1 januari 2022 te laten vaststellen, maar dit bleek te vroeg. In het plenair overleg GIA en meldpunt crisiszorg werd afgesproken om eerst ervaring op te doen met de afspraken. Enerzijds omdat er meer tijd nodig was om de lokale teams te informeren en anderzijds omdat de grote werkvoorraden bij Veilig Thuis een frisse start van hernieuwde afspraken in de weg zaten. Inmiddels zijn de eerste ervaringen opgedaan en is het helder dat de inhoud van de samenwerkingsafspraken niet meer aangepast hoeft te worden. In het laatste plenaire bestuurlijke overleg van 9 februari is daarom besloten om de samenwerkingsafspraken ter vaststelling voor te leggen bij de individuele gemeenten.

Welke data is gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

In afstemming met de stuurgroep GIA is een regionale klankbordgroep ingesteld. Deze klankbordgroep wordt vormgegeven door een vertegenwoordiging van Veilig Thuis, Lokale Teams en beleidsmedewerkers gemeenten. De regionale klankbordgroep verzamelt signalen over de werking van de samenwerkingsafspraken in de praktijk en doet desgewenst verbetervoorstellen aan de stuurgroep GIA.

De samenwerkingsafspraken worden door Veilig Thuis en de gemeenten verder gemonitord in de stuurgroep GIA. Indien nodig doet de werkgroep GIA (in afstemming met Veilig Thuis) een voorstel voor bijstelling/aanscherping aan de regionale gemeentelijke stuurgroep GIA. Het is de verantwoordelijkheid van de werkgroep GIA om de uitvoering hierbij te betrekken. In het regionaal bestuurlijk samenwerkingsnetwerk wordt twee keer per jaar casuïstiek geëvalueerd. De relevante conclusies uit deze evaluaties worden ingebracht via de werkgroep GIA in de stuurgroep GIA.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

In het afgelopen jaar zijn via een zestal regionale digitale bijeenkomsten de huidige samenwerkingsafspraken ('Richtlijnen zicht op veiligheid', 2017) tussen Veilig Thuis en lokale teams geëvalueerd en geactualiseerd. Aan de bijeenkomsten namen vanuit Oosterhout beleidsmedewerkers, kwaliteitsmedewerkers, aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling uit het Sociaal Team en maatschappelijk werkers deel. Stapsgewijs zijn de huidige samenwerkingsafspraken doorgenomen en de afspraken zijn getoetst aan de hand van een praktijkcasus. In het plenair overleg GIA en meldpunt crisiszorg werd afgesproken om eerst ervaring op te doen met de nieuwe afspraken. Inmiddels zijn de eerste ervaringen opgedaan en is in het plenaire bestuurlijk overleg van 9 februari besloten om de samenwerkingsafspraken ter vaststelling voor te leggen.

Wat willen we gaan doen?

We geven met de organisatie van Veilig Thuis uitvoering aan onze wettelijke taken. Veilig Thuis moet op een laagdrempelige wijze informatie, advies en ondersteuning kunnen geven en snel een perspectief bieden op verbetering van de situatie van mensen. Het is daarom van belang goede afspraken te hebben over de samenwerking, om de veiligheid waar nodig zo spoedig mogelijk te herstellen. Het vaststellen van de nieuwe samenwerkingsafspraken draagt daar aan bij.

De huidige samenwerkingsafspraken zijn geëvalueerd en geactualiseerd. Er zijn drie belangrijke wijzigingen ten opzichte van de afspraken Richtlijnen zicht op veiligheid uit 2017:

a. Wachtlijsten

Veilig Thuis beoordeelt een melding en bepaalt na triage aan wie de casus wordt overgedragen.

Vaak is dat het lokale team van een gemeente (bijvoorbeeld sociaal team of maatschappelijk werk). Voorheen was de afspraak dat wanneer er in zo'n geval bij het lokale team een wachtlijst is, Veilig Thuis verantwoordelijk blijft voor het zicht op veiligheid. In de praktijk betekent dit dat Veilig Thuis een wachtlijst opbouwt. *De nieuwe afspraak is dat bij overdracht van Veilig Thuis aan het lokale team voortaan het lokale team verantwoordelijk is voor het zicht op veiligheid na 2 werkdagen, ook bij een interne wachtlijst van het lokale team.* Ieder is dus verantwoordelijk voor de eigen wachtlijst. Er zijn ook afspraken opgenomen hoe er moet worden opgeschaald als er een verschil van inzicht is tussen Veilig Thuis en het lokale team.

b. **Samen optrekken**

Wanneer Veilig Thuis een traject met een huishouden doorloopt (voorwaarden & vervolg of een onderzoek), is dat maximaal voor de duur van 10 weken. Het is daarom belangrijk om al direct samen op te trekken met het lokale team, zodat bij afloop van het traject de overdracht voor alle partijen soepel verloopt. Daarnaast kan er op deze manier een overdracht van kennis en expertise plaatsvinden tussen Veilig Thuis en het lokale team en andersom. Momenteel gebeurt het al wel, maar is het nog geen vaste werkwijze en zijn lokale teams hier nog niet altijd op ingericht.

c. **Overdracht na veiligheidsbeoordeling**

De wijze waarop Veilig Thuis overdraagt verschilt per casus en houdt rekening met (ernst van) de situatie en de beperkte beschikbare capaciteit. Gedurende het traject is gebleken dat hier vaak onduidelijkheid over bestond. In de afspraken is expliciet gemaakt in welke gevallen op welke manier wordt overgedragen vanuit Veilig Thuis naar de lokale teams en wat daarbij van Veilig Thuis en de lokale teams wordt verwacht.

Gedurende het traject bleek ook dat vaak niet duidelijk was vanaf wanneer Veilig Thuis verantwoordelijk is voor zicht op veiligheid en hoe de triage in zijn werk gaat. Dit betreft geen wijziging, maar is wel explicieter benoemd en duidelijk gemaakt in de nieuwe samenwerkingsafspraken.

Om tot een goede implementatie te komen, zijn ter begeleiding in november 2021 twee regionale digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd door Veilig Thuis en het Regionaal programma GHNT. In Oosterhout nam een afvaardiging van het sociaal team, beleid en maatschappelijk werk hieraan deel.

Het sociaal team en maatschappelijk werk zijn geïnformeerd over de nieuwe afspraken en er zijn processen ingericht waardoor we per januari werken met de nieuwe samenwerkingsafspraken. In het voorjaar van 2022 vinden nog twee digitale informatiebijeenkomsten plaats voor overige belanghebbende professionals zoals huisartsen, aanbieders jeugdhulp, zorgaanbieders volwassenen en politie.

Afweging van argumenten voor en tegen?

De huidige richtlijnen dateren uit 2017 waar bij vaststelling aangegeven is dat deze een startpunt vormen voor een betere samenwerking. Het afgelopen jaar zijn de richtlijnen en de samenwerking geëvalueerd. Ervaringen uit de lokale teams leerden dat de samenwerking niet altijd optimaal verliep. Uit de evaluatie kwam naar voren dat vaak niet duidelijk was vanaf wanneer Veilig Thuis verantwoordelijk is voor zicht op veiligheid en hoe de triage in zijn werk gaat. Met de nieuwe samenwerkingsafspraken is dit explicieter benoemd zodat men van elkaar weet wie wanneer waar verantwoordelijk voor is.

Het is van belang goede afspraken te hebben over de samenwerking, om de veiligheid waar nodig zo spoedig mogelijk te herstellen. Het vaststellen van deze nieuwe samenwerkingsafspraken en het monitoren van deze afspraken draagt daar aan bij.

Iedere verandering kost tijd. Het sociaal team kent wachtlijsten en implementatie van de nieuwe afspraken kan daarbij als extra taak gezien worden. Het is echter belangrijk dat de samenwerking goed verloopt. Het betreft daarbij ook een actualisatie van de afspraken met in de praktijk enkele veranderingen. Binnen het sociaal team zijn aandachts-functionarissen aangesteld die samen met de kwaliteitsmedewerkers zorgen voor een goede borging in de organisatie en bovenstaande in de gaten houden. De werkprocessen zijn inmiddels ingericht volgens de nieuwe samenwerkingsafspraken.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

Met het in gebruik nemen van de nieuwe samenwerkingsafspraken zijn geen kosten verbonden. De sessies om te komen tot de afspraken zijn vanuit regionale en landelijke middelen bekostigd.

Risico's?

In het traject dat is doorlopen, zijn de samenwerkingsafspraken verduidelijkt. Dit geldt voor verduidelijking van de verantwoordelijkheden van Veilig Thuis en de verantwoordelijkheden van het lokale team, met als doel de verwachtingen over en weer te verhelderen en beter op elkaar af te stemmen. Tegelijkertijd weten we dat dit blijvend aandacht zal vragen. Om te voorkomen dat de afspraken in de spreekwoordelijke la verdwijnen, wordt er een klankbordgroep geformeerd die een vinger aan de pols houdt, reacties en vragen van betrokkenen beantwoordt en knelpunten oplost. De klankbordgroep doet desgewenst verbetervoorstellen aan de stuurgroep GIA.

De lokale teams hebben een belangrijke rol in de keten van huiselijk geweld en kindermishandeling. Van belang is dat lokale teams beschikken over voldoende competenties, kennis en vaardigheden op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen de regio is aandacht voor het bevorderen van deskundigheid. In Oosterhout zijn binnen het sociaal team aandachts-functionarissen aanwezig die het sociaal team kunnen adviseren bij casuïstiek waarin (vermoeden van) huiselijk geweld speelt.

Een verandering van de afspraak is dat wanneer er sprake is van een wachtlijst bij het lokale team, het lokale team verantwoordelijk is voor het zicht op veiligheid na overdracht vanuit Veilig Thuis. Hoewel deze afspraak anders is ten opzichte van de eerder gemaakte afspraken in 2017, is dit in de praktijk voor Oosterhout geen wijziging. Afgelopen jaren werd er al op deze wijze gewerkt. Risico is dat wachtlijsten blijven toenemen. Wanneer dit leidt tot het niet kunnen oppakken van zaken, zal dit worden opgeschaald en zal er samen met Veilig Thuis gezocht worden naar een oplossing.

Communicatie

Kernboodschap:

In 2021 zijn de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis West-Brabant en de lokale teams van West-Brabant geactualiseerd. De huidige richtlijnen dateren van januari 2017, met als uitgangspunt dat deze afspraken geen eindproduct, maar een startpunt vormen voor een betere samenwerking. De nieuwe afspraken zijn het resultaat van een zorgvuldig gelopen traject met Veilig Thuis en de West-Brabantse gemeenten. De nieuwe samenwerkingsafspraken zullen, na vaststelling, per 1 april 2022 gelden.